

Številka: 0610-12/90-32

Z a p i s n i k

32. seje Komisije Skupščine Republike Slovenije za ustavna vprašanja, ki je bila 9.5.1991 s pričetkom ob 10 uri, 13.5.1991 s pričetkom ob 9 uri, 14.5.1991 s pričetkom ob 10.30 uri, 20.5.1991 s pričetkom ob 8.30 uri in 23.5.1991 s pričetkom ob 10 uri, v poslopiju Skupščine Republike Slovenije.

Udeležba v četrtek 9.5.1991:

Sejo je vodil podpredsednik komisije Vitodrag Fukl in v nadaljevanju podpredsednik Miran Potrč.

Prisotni

člani: Roberto Battelli, Ivan Bizjak, Ludvik Gumilar, Ciril Kolešnik, Darja Lavtižar - Bebler, Tone Peršak, dr.Rajko Pirnat, dr.Ciril Ribičič, Vilijem Sekereš, Danijel Starman, dr.Ludvik Toplak, dr.Franc Zagožen;

Odsotni: predsednik dr.France Bučar, člani - Tone Anderlič, Danilo Bašin, Franco Juri, Boštjan Kovačič, Andrej Magajna, Mojmir Dovrnik, dr.Primož Rade, dr.Leo Šešerko, Zdravko Zabalovec, Zvone Žagar;

Drugi

prisotni: Štefka Kučan, Ferenc Hajos, dr.Mateja Kožuh-Novak, Mitja Žagar, Tomo Grgič, Marjan Čonč, Varja Simčič, Maja Vojnovič;

Prisotni člani

strokovne skupine: dr.Anton Stres, dr.Ivan Kristan, dr.Tine Hribar, dr.Danilo Turk, Stane Vlaj;

Udeležba v ponedeljek 13.5.1991:

Sejo je vodil podpredsednik komisije Vitodrag Fukl.

Prisotni

člani: Tone Anderlič, Roberto Battelli, Ivan Bizjak, Boštjan Kovačič, Darja Lavtižar - Bebler, Andrej Magajna, Mojmir Dovrnik, Tone Peršak, dr.Ciril Ribičič, Vilijem Sekereš, Danijel Starman, dr.Leo

AKTIVNOSTI
PRI DELO
KUV
9.5.91

AKTIVNOSTI
PRI DELO
KUV
13.5.91

šešerko, dr.Ludvik Toplak, Zdravko Zabukovec, dr.Franc Zagožen, Zvone Žagar;

Odsotni: predsednik dr.France Bučar, podpredsednik Miran Potrč; člani - Danilo Bašin, Ludvik Gumilar, Franco Juri, Ciril Kolešnik, dr.Rajko Pirnat, dr.Primož Rode;

Drugi

prisotni: Miro Cerar, Štefka Kučan, dr.Mateja Kožuh-Novak, Tomo Grgič, Marjan Čonč, Mitja Žagar, Ferenc Hajos, Varja Simčič, Božidar Humer;

Prisotni člani

strokovne skupine: dr.Anton Stres, dr.Ljubo Bavcon, dr.Ivan Kristan, dr.Tine Hriber, mag.Matevž Krivic, dr.Lojze Ude, mag.Tone Jerovšek, dr.Miha Ribarič, Stane Vlaj;

AKTIVNO
PRI
DELO KVV
17.5.91

Udeležba v torek 14.5.1991: (nesklepčna seja)

Seja je vodil podpredsednik Konstantin Vitodrag Fučl.

Prisotni

člani: Tone Anderlič, Roberto Battelli, Ivan Bizjak, Darja Lavtižar - Bebler, Andrej Magajna, Tone Feršak, dr.Ciril Ribičič, dr.Ludvik Toplak, dr.Franc Zagožen;

Odsotni: predsednik dr.France Bučar, podpredsednik Miran Potrč; člani - Danilo Bašin, Ludvik Gumilar, Franco Juri, Ciril Kolešnik, Boštjan Kovačič, Mojmir Ocvirk, dr.Rajko Pirnat, dr.Primož Rode, Vilijem Sekereš, Danijel Starman, dr.Leo Šešerko, Zdravko Zabukovec, Zvone Žagar;

Drugi

prisotni: Miro Cerar, Štefka Kučan, Božidar Humer, Marjan Čonč;

Prisotni člani

strokovne skupine: dr.Tine Hriber, dr.Anton Stres;

AKT.
PRI DELO
KVV
20.5.91

Udeležba v ponedeljek 20.5.1991:

Seja je vodil podpredsednik Vitodrag Fučl.

Prisotni

člani: Tone Anderlič, Roberto Battelli, Ivan Bizjak, Franco Juri, Ciril Kolešnik, Boštjan Kovačič, Darja Lavtižar - Bebler, Andrej Magajna, Mojmir Ocvirk, Tone Feršak, dr.Rajko Pirnat, dr.Ciril Ribičič, dr.Primož Rode, Danijel Starman, dr.Leo Šešerko, dr.Ludvik Toplak, Zdravko Zabukovec;

Odsotni: predsednik dr.France Bučar, podpredsednik Miran Potrč, Danilo Bašin, Ludvik Gumilar, Vilijem Sekereš, dr.Franc Zagožen, Zvone Žagar;

Drugi

prisotni: Miro Cerar, Stefka Kučan, Tomo Grgič, Marjan Čonč, Božidar Humar, Varja Simčič, Maja Vojnovič;

Prisotni člani

strokovne skupine: dr.Tine Hribar, dr.Ljubo Bavcon, dr.Ivan Kristan, dr.Miha Ribarič;

Udeležba v četrtek 23.5.1991:

Sejo je vodil podpredsednik Vitodrag Fukl.

Prisotni podpredsednik Miran Potrč;

člani: Tone Anderlič, Roberto Battelli, Ivan Bizjak, Franco Juri, Ciril Kolešnik, Boštjan Kovačič, Darja Lavtižar - Bebler, Andrej Magajna, Mojmir Ocvirk, Tone Peršak, dr.Ciril Ribičič, dr.Primož Rode, Vilijem Sekereš, Danijel Starman, dr.Leo Šešerka, dr.Ludvik Toplak, dr.Franc Zagošen, Zvone Zagar;

Odsotni: predsednik dr.France Bužar; člani - Danilo Rašič, Lučilo Gumilar, dr.Rajko Pirnat, Zdravko Zabukovec;

Drugi

prisotni: Miro Cerar, Stefka Kuča, Anton Tomažič, Varja Simčič;

Prisotni člani

strokovne skupine: dr.Tine Hribar, dr.Franci Grad, dr.Lojze Ude, mag.Stane Vlaj, dr.Anton Stres;

Sprejet je bil naslednji

dnevni red:

četrtek 9.5.:

1. Nadaljevanje obravnave poročila skupine za pravice, svoboščine in dolžnosti človeka in državljana.;

ponedeljek 13.5.:

1. Nadaljevanje obravnave poročila skupine za pravice, svoboščine in dolžnosti človeka in državljana.;

torek 14.5.:

1. Nadaljevanje obravnave poročila skupine za pravice, svoboščine in dolžnosti človeka in državljana.;

ponedeljek 20.5.:

1. Zaključek obravnave poročila skupine za pravice, svoboščine in dolžnosti človeka in državljana.;

četrtek 23.5.

2. Odobritev zapisnika 30. in 31.seje Komisije;

3. Nadaljevanje in zaključek obravnave poročila strokovne skupine za preambulo in splošne določbe;

AKTIVNOST
PRI
DELU KUV
23.5.91

AKTIVNOST
PRI
DELU
KUV

* * *

Gradiva za obravnavo poročil so člani komisije prejeli predhodno.

Osnutka zapisnikov 30. in 31.seje komisije so člani prejeli s sklicem za nadaljevanje seje za 23.maj 1991.

* * *

Ad 1)

Komisija je nadaljevala in zaključila razpravo o poglavju o človekovih pravicah in temeljnih svobodah. Obravnavala je člene 49 do 68, kot jih je v svojem poročilu opredelila skupina za področje človekovih pravic in temeljnih svobod.

Razprava na seji komisije je razvidna iz neredigiranega in neavtoriziranega magnetogramskega zapisa te seje, dodatno pa bo rezultat razprave razviden tudi iz modificiranega besedila členov posameznih ustavnih poglavij, ki jih bo pripravila navedena skupina.

Ad 2)

Komisija je odobrila zapisnika 30. in 31.seje v predlaganem besedilu.

Ad 3)

Komisija je obravnavala poročilo skupine za preambulo in splošne določbe ter preoblikovala nekatere določbe, druge pa prepustila, ob določitvi smernic, v dokončno oblikovanje navedeni skupini.

Razprava na seji komisije je razvidna iz neredigiranega in neavtoriziranega magnetogramskega zapisa te seje, dodatno pa bo rezultat razprave razviden tudi iz modificiranega besedila členov posameznih ustavnih poglavij, ki jih bo pripravila skupina.

* * *

Komisija je sprejela tudi poseben sklep, s katerim je pooblastila člane strokovne skupine ustavne komisije, da po zaključeni razpravi v ustavni komisiji o poročilih vseh skupin ustavne komisije, nemudoma opravi redakcijo celotnega besedila ter tako pripravi ustrezno podlago za politično uskaljevanje glede odprtih vprašanj.

* * *

Seja je bila 9.5. zaključena ob 12 uri, 13.5. ob 16.35 uri, seja 14.5. je bila nesklepčna, 20.5. ob 12.50 uri in 23.5. ob 14.30 uri.

S e k r e t a r
Miro Cerar

P r e d s e d n i k
dr. France Bučar

AKTIVNOSTI
PRI
DELU
KOU
9.5.91

SKUPŠČINA
REPUBLIKE SLOVENIJE
Komisija za ustavna vprašanja

Skupina za državno ureditev (državni zbor,
predsednik republike in vlada)

številka: 001-02/89-2
Ljubljana, 23.5.1991

OSNUTEK
Predlog delovnega
besedila ustavnih
členov od 85
do 115 poglavja
IV nove ustave

KONČNO POROČILO

o oblikovanju delovnega besedila ustavnih členov za področje državne ureditve (85. do 115. člani osnutka ustave)

Strokovna skupina za obravnavo pripomb iz javne razprave o osnutku Ustave Republike Slovenije in za oblikovanje delovnega besedila predloga Ustave Republike Slovenije za področje državne ureditve je delovala v sestavi: vodja skupine dr. Ciril Ribičič, člani: Tone Anderlič, Tone Feršak, Andrej Magajna, dr. Leo Šešerko, zunanji strokovni člani: dr. Franci Grad, mag. Matevž Krivic, Mile Setinc in dr. Miha Ribarič. Kot podlago za svoje delo je skupina uporabila osnutek Ustave, povzeten javne razprave, pripravljen v strokovni službi Skupščine Republike Slovenije ter strokovni elaborat dr. Francija Grada. Pripombe iz javne razprave na ta del ustavnega osnutka so bile izredno obširne, saj je skupina obdelala 547 točk pripomb. V elaboratu je dr. Franci Grad razdelal temeljne dileme ustavnega urejanja državne ureditve ter to področje tudi primerjalno ustavno pravno ponazoril. Ob tem je opozoril, da je ureditev v svetu tako raznovrstna in tako prilagojena posebnostim in potrebam posamične družbe, da ne obstojijo neki teoretični modeli, ki bi jih bilo mogoče v celoti uporabiti v naših razmerah. Zato so odredilne za določene rešitve tega poglavja lahko le politične, skupina pa samo strokovno razdelala najbolj konsistentne rešitve.

V tem poglavju je najbolj sporna odločitev za eno ali dva doma parlamenta. Skupina je zato oblikovala dve varianti s korekcijami tako, da sta si kar najbolj blizu. Še vedno sicer obstoja temeljna dilema za uvedbo enega ali dveh domov parlamenta, kjer bi imel drugi dom po vplivu anglosaške ustavnosti šibkejši položaj od državnega zbora. Odločitev o tem pa ne vpliva na druge dileme (predstavljanje lokalnih interesov, narodnosti in Romov, proporcionalno načelo volitev, pri obeh je predsednik skupščine predsednik državnega zbora in v obeh primerih je enako urejeno tudi usklajevanje odločitev.) Ob tem skupina opozarja, da variante II. ni v celoti normativno izpeljala v vseh določbah predloga besedila, temveč le na mestih, kjer je to najbolj nujno.

Skupina je po obravnavi na seji ustavne komisije dne 26.3.1991 oblikovala naslednje predloge delovnega besedila ustavnih členov:

IV.
3.5.91

POGLAVJE IV. DRŽAVNA UREDITEV

VARIANTA I: ENODOMNI PARLAMENT

DRŽAVNI ZBOR

85. člen
(sestava in volitve)

Državni zbor šteje 130 poslancev. (VARIANTA: 150 poslancev)

Poslanci se volijo s splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem tako, da je zagotovljena sorazmerna zastopanost političnih interesov in ustrezna zastopanost območij. (VARIANTA: lokalnih skupnosti). Poslanska mesta v državnem zboru dobi tista stranka, ki je na volitvah dosegla največ oddanih glasov, ki jo določi ustavni zakon.

V državni zbor se izvolita po 2 poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti s tem, da je eden od njiju član dela zbora, v katerem so zastopana območja (VARIANTA: lokalne skupnosti). (VARIANTA: po enega poslanca).

Zastopstvo Romov (VARIANTA: narodnih oziroma etničnih skupin) v državnem zboru ureja ustavni zakon.

Volilni sistem ureja ustavni zakon.

VARIANTA II: DVODOMNI PARLAMENT (VARIANTA: SKUPŠČINA)

PARLAMENT (VARIANTA: SKUPŠČINA)

85. člen
(sestava in volitve)

Parlament (VARIANTA: Skupščina) sestavljata državni zbor, izvoljen na podlagi splošnega, enakega, neposrednega in tajnega glasovanja tako, da je zagotovljena sorazmerna zastopanost političnih interesov in zbor pokrajin, v katerega volijo poslance skupščine pokrajinskih skupnosti.

VARIANTA ZA PRVI ODSTAVEK: Parlament (VARIANTA: Skupščina) sestavljata državni zbor in zbor pokrajin, izvoljena na podlagi

802.
23.5.91

splošnega, enakega, neposrednega in tajnega glasovanaja tako, da je v državnem zboru zagotovljena sorazmerna zastopanost političnih interesov.

Poslanska mesta v državnem zboru dobi stranka, ki je na volitvah dosegla mejo, ki jo določi ustavni zakon.

Vsak zbor šteje po 60 poslancev (VARIANTA: po 80 poslancev).

Italijanska in madžarska narodna skupnost imata po enega poslanca v vsakem zboru (VARIANTA: po enega poslanca v državnem zboru).

Zastopstvo Romov (VARIANTA: narodnih oziroma etničnih skupin) v parlamentu (VARIANTA: skupščini) ureja ustavni zakon.

Volilni sistem ureja ustavni zakon.

Obrazložitev: Skupina je 85. člen modificirala tako, da sta v novih varianti I in II izdelani rešitvi, ki težita k čimvečjemu zblizjevanju.

V varianti I bi se enodomni parlament imenoval državni zbor. Sestavljalo bi ga 130 poslancev, katerega manjši del - 50 bi predstavljali poslanci, ki bi zastopali območja. Varianta določa 150 poslancev. Javna razprava je namreč zahtevala, naj število poslancev, (ki naj bo čim manjše) določi že ustava. Vsi poslanci bi bili izvoljeni neposredno, nova ustava pa bi tudi na podlagi zahtev iz javne razprave zagotovila, da bo temeljna sestavina volilne zakonodaje tudi proporcionalni sistem, ki omogoča zastopstvo v državnem zboru tudi manjšim političnim strankam. V "sorazmerno zastopanost političnih interesov" so vključeni kandidati strank kot tudi drugih kandidatnih list. Pri delu zbora, ki bo zagotovil ustrezno zastopanost območij, je dodana tudi varianta (območja oz. lokalne skupnosti), saj je bilo tako opredeljeno na seji ustavne komisije. Poslanska mesta bo kot doslej dobila le tista stranka, ki bo dosegla mejo oddanih glasov, katero pa bo določil ustavni zakon. Skupina v celotnem gradivu ni diferencirala ustavnih in t.i. temeljnih zakonov, temveč je sklenila, da bo v normativnem delu zaenkrat pisala le "ustavni zakon", kasneje pa bo terminologijo prilagodila odločitvi ustavne komisije.

V državnem zboru bodo zastopane narodne skupnosti, vendar v manjšem številu (zaradi linearnega znižanja števila poslanskih mest v državnem zboru). S tem je ohranjena neposredna zastopanost narodnosti, ustava pa v osnovnem besedilu določa, da morajo biti narodnosti zastopane v obeh delih zbora. Volitve narodnosti bodo potekale v posebnih volilnih enotah, glede na predviden način volitev pa lahko pripadniki narodnosti enakopravno sodelujejo tudi na listah strank.

Ustavni zakon bo uredil tudi zastopstvo Romov oz. variantno tudi drugih narodnih oz. etničnih skupin. V skupini pa je bilo deljeno mnenje, kakšno naj bo njihovo zastopstvo, in sicer, ali naj v zboru sodelujejo enakopravno ali pa naj imajo le posvetovalni glas.

80.24
35.91

Volilni sistem bo urejen z ustavnim zakonom, saj sistem volilne zakonodaje ne sme biti odvisen le od razmerja politične moči v parlamentu, temveč se zanj zahteva dvotretjinsko soglasje. Volilni sistem namreč neposredno deluje na delovanje in razmerje državnih institucij - parlamenta in vlade.

V varianti II bosta parlament oz. variantno skupščino sestavljala neposredno izvoljeni državni zbor in posredno voljeni zbor pokrajin. Ker pa je mogoče realno pričakovati, da bo za oblikovanje pokrajin in njihovih skupščin potreben daljši čas, naj bi Ustava v prehodnih določbah določila, da se prve volitve zbora pokrajin izjemoma opravijo kot neposredne. Po varianti tega odstavka pa se tudi za zbor pokrajin uvajajo neposredne volitve. Po obeh variantah prvega odstavka bi zbora štela po 60 oz. 80 poslancev (glede na volilne enote). Ostale določbe tega člena so urejene enako kot v varianti I.

86. člen (nezdružljivost poslanske funkcije)

Z ustavnim zakonom se določi, kdo ne more biti izvoljen za poslanca ter nezdružljivost funkcije poslanca z drugimi funkcijami.

Poslanci so predstavniki vsega ljudstva in niso vezani na nobena navodila.

Poslanec zbora pokrajin je lahko odpoklican.

Državni zbor potrdi poslanske mandate. Proti odločitvi državnega zbora je v skladu z ustavnim zakonom možna pritožba na ustavno sodišče.

Obrazložitev: Zaradi pomembnosti materije naj bi poseben ustavni zakon določil nezdružljivost poslanske funkcije.

Skupina je drugi odstavek sprejela kot osnovno besedilo, da so namreč poslanci predstavniki vsega ljudstva in nevezani z navodili. Torej je določen predstavniški (svobodni) mandat. Ta odstavek velja v primeru sprejema prve variante k 85. členu. Če pa bo sprejeta varianta II k 85. členu pa se uvaja izjema, saj bo poslanec zbora pokrajin lahko odpoklican, če bo deloval v nasprotju s pokrajinskimi interesi. V primeru, da bo izvoljen posredno, ga bo odpoklicala skupščina regionalne skupnosti, pri njegovi neposredni izvolitvi, pa ga bodo odpoklicali volilci.

87. člen (mandatna doba državnega zbora)

Državni zbor se voli za štiri leta.

812.
23.5.91

Če bi se mandatna doba državnega zbora iztekla med vojno ali v času trajanja izrednih razmer, preneha njegov mandat šest mesecev po prenehanju vojne oziroma izrednih razmer, lahko pa tudi prej, če tako sklene državni zbor.

Volitve razpiše predsednik republike. Novi državni zbor se izvoli najprej dva meseca in najkasneje 15 dni pred potekom dobe štirih let od prve seje prejšnjega zbora. Če se državni zbor razpusti, se izvoli novi državni zbor najkasneje v dveh mesecih po razpustu prejšnjega zbora. Mandatna doba prejšnjega državnega zbora se konča s prvo sejo novega zbora, ki jo skliče predsednik republike najkasneje v 20 dneh po izvolitvi.

Obrazložitev: Skupina ni posegala v besedilo osnutka, k prvemu stavku je dodala le redakcijsko izboljšavo, saj gre formalno za sklep o prenehanju mandata in ne za sklep o razpisu novih volitev.

55. člen
(nagradevanje poslancev)

95.2.
23.5.91

Člani državnega zbora dobivajo plačo oziroma nadomestilo, ki sta določena z zakonom.

Obrazložitev: Skupina se je strinjala, da je zaradi dosedanje drugačne tradicije potrebno v ustavo zapisati, da so poslanci profesionalci.

59. člen
(poslanska imuniteta)

331.
~~44.~~
23.5.91

Član državnega zbora ni kazensko odgovoren za mnenje ali glas, ki ga je izrazil na sejah zbora in celovnih teles.

Poslanec ne sme biti priprt niti se zoper njega, če se sklicuje na imuniteto, ne sme začeti kazenski postopek brez dovoljenja zbora, razen če je zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen zapora nad pet let.

Državni zbor sme vzpostaviti imuniteto tudi poslancu, ki se nanjo ni skliceval, če je to potrebno za opravljanje njegove funkcije.

Obrazložitev: V prvem odstavku gre za t.i. poklicno imuniteto, kjer je imuniteta vzpostavljena poslancem le za delo v parlamentu, ne pa tudi izven njega. Drugi odstavek določa nepoklicno imuniteto in hkrati tudi izjemo (dikcija predloga je jasnejša od osnutka), saj je pripor po pravni teoriji obvezen za obtoženca, kateremu je bila izrečena kazen zapora nad 5 let.

90. člen
(predsednik državnega zbora)

Državni zbor ima predsednika, ki ga izvoli z večino glasov vseh poslancev.

Funkcijo predsednika skupščine opravlja predsednik državnega zbora.

Obrazložitev: Skupina je menila, da je za izvolitev predsednika zbora, ki naj uživa široko zaupanje, ter hkrati predstavlja vse politične interese, zastopane v parlamentu, potrebna strožja večina za njegovo izvolitev (enako kot velja za predsednika vlade).

Skupina je dodala še dikcijo drugega odstavka, ki pride v poštev v primeru, da bo sprejeta dvodomna sestava parlamenta, saj v obeh variantah 85. člena predstavlja predsednika skupščine predsednik državnega zbora.

91. člen
(zasedanja zbora)

Državni zbor dela na rednih in izrednih zasedanjih.

Redna in izredna zasedanja sklicuje predsednik državnega zbora, mora pa jih sklicati, če to zahteva najmanj četrtina poslancev zbora.

Predsednik republike lahko skliče državni zbor na izredno zasedanje.

Obrazložitev: Skupina je menila, da je urejanje zasedanj zbora, kot je bilo predvideno v osnutku odveč, saj je to materija poslovnika. Precizirana je pravica predsednika, da sklicuje seje državnega zbora in dodana fakultativna možnost predsednika republike, da skliče zasedanje zbora.

92. člen
(odločanje)

Kadar so na dnevnem redu državnega zbora: del proračuna, ki se nanaša na financiranje lokalnih potreb, davki, urejanje prostora, varstvo okolja, varstvo naravne in kulturne dediščine (VARIANTA: DODATEK: javne službe) ter razvojni oziroma planski akti, se del poslancev, ki zastopajo območja (VARIANTA: lokalne skupnosti) izloči, če tako zahteva najmanj 10 poslancev, ki zastopajo območja (VARIANTA: lokalne skupnosti) in odloča enakopravno z ostalim delom državnega zbora.

VARIANTA ZA DVODOMNI PARLAMENT (VARIANTA: SKUPŠČINA): Državni zbor je splošno pristojen zbor, zbor pokrajin pa odloča

enakopravno z državnim zborom o: proračunu, davkih, urejanju prostora, varstvu okolja, varstvu naravne in kulturne dediščine (VARIANTNI DODATEK: javnih službah), razvojnih oziroma planskih aktih in o drugih zadevah, ki jih določata ustava ali ustavni zakon. Zbor pokrajin lahko obravnava tudi katerokoli drugo zadevo iz pristojnosti državnega zbora, ki mora obravnavati stališča zbora pokrajin pred končno odločitvijo.

Če dela državnega zbora (VARIANTA ZA DVODOMNI PARLAMENT: Če zbora) pri zadevah iz enakopravne pristojnosti ne sprejmete odločitve v enakem besedilu, se sprejem odločitve po neuspešnem usklajevalnem postopku umakne z dnevnega reda.

Kadar vlada meni, da je odločitev nujno treba sprejeti, se na njen obrazložen predlog odločitev uvrsti na skupno sejo, po kateri se odloča z večino glasov vseh poslancev.

Zbor sprejema zakone in druge odločitve ter ratificira mednarodne pogodbe z večino opredeljenih glasov (VARIANTA: glasov prisotnih poslancev), kadar ni z ustavo ali zakonom določena drugačna večina.

Zbor lahko sklepa, če je na seji prisotna večina poslancev.

Ustavne zakone sprejema zbor z dvotretjinsko večino navzočih poslancev.

Obrazložitev: Skupina je 92. člen preoblikovala in izdelala določbe za primer sprejetja obeh variant k 85. členu. V prvem odstavku tega člena (enodomni parlament) je določeno, da se del, ki zastopa regionalne oz. lokalne interese lahko ob obravnavi najvitalnejših lokalnih zadev izloči kot poseben zbor in s preostalim delom zbora odloča po načelu dvodomnosti.

Če bo uveden dvodomni parlament, zbora ne bosta enakopravna, temveč bo državni zbor splošno pristojen zbor, zbor pokrajin pa bo o najvitalnejših lokalnih zadevah odločal enakopravno z njim. Če bo zbor pokrajin obravnaval druge zadeve, bo njegova stališča k njim moral obravnavati tudi državni zbor.

Usklajevanje med zboroma je določeno enako za obe varianti.

Zbor bo sprejemal zakone oz. odločitve z večino opredeljenih glasov, če ne bo z ustavo ali zakonom določena drugačna večina. Skupina pa je ponudila tudi varianto, po kateri bi odločitve sprejemala večina prisotnih poslancev.

Skupina je menila, da je v tem členu variantni dodatek, kot je bil zapisan v osnutku nepotreben, saj je težko ugotovljati, katere zakonske določbe imajo značaj ustavnega zakona, uvedla pa bi se tudi nova kategorija zakonov, ki bi bila v pravni hierarhiji težko prepoznavna. Nadalje je skupina menila, da je tudi variantni dodatek 1 nepotreben, saj naj se opredeljevanje z ustavnim (temeljnim) zakonom navaja na drugih mestih v ustavi, ki

10. čl.
97. čl.
23.1.77

86.čl
9.čl
23.5.99
govorijo o posameznih področjih (sodstvo, lokalna samouprava, narodnosti). Tudi variantni dodatek 2 je nepotreben, če bo materija, ki zadeva narodnosti, kot predlaga skupina, urejal ustavni (temeljni) zakon. Variantni dodatek 3 se črta, saj so volitve in imenovanja nosilcev javnih funkcij oziroma potrebna večina zanje že opredeljena v četrtem odstavku 92. člena (zbor sprejema zakone in druge odločitve). O nosilcih funkcij bi se skupščina opredeljevala na različne načine (volitve, imenovanje, dajanje soglasij) kar naj uredi zakon.

93. člen
(zakonska iniciativa)

Zakon lahko predlagajo vlada in vsak član državnega zbora. Zakon lahko predlaga tudi najmanj deset tisoč volilcev.

Ustavni zakon lahko predlagajo vlada, najmanj deset poslancev, predsednik republike ali najmanj dvajset tisoč volilcev.

88.čl
9.čl
23.5.99
Obrazložitev: Kljub pripombam iz javne razprave za razširitev upravičenih predlagateljev zakona je skupina menila, da je zakonska iniciativa v osnutku ustave ustrezno opredeljena. Zožitev pooblaščenih predlagateljev zakonov je potrebna zaradi jasnosti v razmerju med parlamentom in vlado, zlasti v vprašanju odgovornosti. Predlog za izdajo zakona pa lahko kot doslej podajo tudi državljani in različne asociacije (npr. GZS). Drugi odstavek je skupina redakcijsko popravila tako, da je razvidno, da lahko predsednik republike samostojno predlaga zakon. Skupina je na novo opredelila tudi najmanjše število predlagateljev, glede na slovensko populacijo in smotrnost urejanja materije in sicer lahko predlaga zakon 10.000 volilcev, ustavni zakon 20.000 in razpis referendumu 40.000 volilcev (95. člen).

94. člen
(zakonodajni postopek)

89.čl
9.čl
23.5.99
Zakon se sprejema v večfaznem postopku, ki ga določi poslovnik. Poslovnik določi tudi, kdaj se zakon lahko sprejme po skrajšanem postopku in kdaj izjemoma po hitrem postopku. VARIANTNI DODATEK: Zbor sprejme odločitev o tem, da se zakon sprejme po hitrem postopku z večino vseh svojih članov.

Obrazložitev: Skupina je črtala prvi odstavek tega člena, ki je določal zakonodajni postopek v skupščini, saj je to poslovniška materija. Skupina je ob drugem odstavku menila, da je potrebno določiti restriktivno uporabo skrajšanih in hitrih postopkov, saj hitri zakonodajni postopek ni v naravi parlamentarnega odločanja, temveč je pridržan le za izjemne zadeve.

89.čl.
23.5.91

Po mnenju skupine je tretji odstavek osnutka nepotreben, saj je konsumiran že v 92. členu, ki določa izločitev predstavnikov lokalnih skupnosti.

95.čl.
23.5.91

95. člen
(zakonodajni referendum)

Državni zbor lahko o zakonu ali drugi odločitvi razpiše referendum na lastno pobudo, mora pa ga razpisati če to zahteva štirideset tisoč volilcev.

Pravico glasovanja na referendumu imajo vsi državljani, ki imajo pravico voliti poslance državnega zbora.

Odločitev na referendumu je sprejeta, če zanjo glasuje večina volilcev, ki so glasovali.

Temeljna vprašanja referendumoma ureja ustavni zakon.

Obrazložitev: Skupina se je v tretjem odstavku odločila za navčno relativno večino. Absolutna večina bi sicer zagotovila večjo legitimnost referendumске odločitve, vendar bi s tako določeno večino izostali volilci lahko preprečili odločitev. Zato bi veljalo v ustavni zakon, ki bo uredil temeljna vprašanja referendumoma, zapisati najmanjše število volilcev, ki bi morali glasovati za referendumsko odločitev, da bi bila sprejeta. Ustavni zakon naj bi opredelil tudi naknadni ali predhodni referendum in zanj določil rok.

91.čl.
23.5.91

96. člen
(razglasitev zakona)

Zakone razglašča predsednik republike najkasneje v 8 dneh po sprejemu zakona.

Obrazložitev: Skupina je menila, naj zakone predsednik republike razglasi najkasneje v 8 dneh po sprejetju zakona, ter se opredelila, da je suspenzivni veto predsednika republike nepotreben, še zlasti v primeru uvedbe dvodomne skupščine.

92.čl.
23.5.91

96.a člen
(izredne razmere)

O uvedbi izrednih razmer, nujnih ukrepin in njihovi opravi na predlog vlade odloča državni zbor z dvotretjinsko večino prisotnih članov.

Kadar se državni zbor ne more sestati, sprejme tako odločitev predsednik republike. Odločitev mora dati v potrditev državnemu zboru takoj, ko se ta sestane.

92.čl.
23.5.99

Obrazložitev: Skupina je menila, da bi v ustavi morala biti določba, ki bi opredeljevala kdo odloča o uvedbi izrednih razmer. Ostali postopek določa 105. člen.

93.čl.
3.čl.
23.5.99

97. člen
(parlamentarna preiskava)

Državni zbor lahko odredi preiskavo o zadevah javnega pomena, mora pa to storiti na zahtevo tretjine poslancev zbora. V ta namen imenuje komisijo, ki ima v zadevah poizvedovanja in proučevanja smiselno enaka pooblastila kot pravosodni organi. Ugotovitve komisije ne obvezujejo pravosodnih organov pri opravljanju njihovega dela.

94.čl.
23.5.99

98. člen
(poslovnik zbora)

Zbor ima svoj poslovnik, ki ga sprejme z dvotretjinsko večino glasov navzočih poslancev.

Obrazložitev: Glede potrebne večine za sprejem poslovnika, je skupina menila, da je glede na pomembnost odločanja (pravila igre) potrebno poslovnik sprejeti z dvotretjinsko večino navzočih poslancev, ^{posamezno} ločeno mnenje pa je bilo, da je za to odločitev potrebna večina vseh poslancev.

Skupina se je opredelila za črtanje državnega sveta tudi v primeru uvedbe enodomnega parlamenta (saj je senat v dvodomnem parlamentu nepotreben). Državni svet kot korektiv in posvetovalno telo državnega zbora svoje vloge ne bi mogel učinkovito opravljati, če pa bi bil vključen v parlament, bi v bistvu uvedla dvo oz. trodomni parlament, ker bi svet predstavljal interesno povezavo, katere pa ima že v sedanji skupščini zanemarljivo vlogo.

FREDSIEDNIK REPUBLIKE

103.čl.
23.5.99

99. člen
(volitve predsednika republike)

Predsednik republike se izvoli na neposrednih, splošnih in tajnih volitvah. Volilno pravico imajo državljani Slovenije.

Predsednik republike je izvoljen z večino glasov vseh volilcev, ki so glasovali.

Predsednik republike je izvoljen za dobo petih let, vendar največ dvakrat zaporedoma. Če se mandatna doba predsednika republike izteče med vojno ali v času trajanja izrednih razmer, mu mandat preneha tri mesece po prenehanju mandata državnega zbora.

Za predsednika je lahko izvoljen državljan Slovenije, ki do dneva volitev dopolni najmanj 30 let.

Volitve za predsednika republike razpiše predsednik državnega zbora. Predsednik republike mora biti izvoljen najkasneje 30 dni pred potekom mandatne dobe prejšnjega predsednika.

*103. čl.
23.5.91*

Obrazložitev: Na podlagi javne razprave se je skupina odločila za parlamentarni sistem z reprezentativno vlogo šefa države, kjer ima predsednik republike dokaj omejene pristojnosti. Čeprav parlamentarnemu sistemu bolj ustrezajo volitve predsednika republike v parlamentu, se na podlagi zahtev javne razprave uvaja neposredna izvolitev reprezentanta države. Predsednik bo izvoljen za dobo 5 let, saj bo s tem zagotovljena kontinuiteta oblasti (poslanski mandat je 4 leta). Med vojno ali izrednimi razmerami bi predsedniku mandat prenehal 3 mesece po prenehanju mandata državnega zbora, kar je lahko le formalizem, saj tu ne gre za sklep o razpisu novih volitev, temveč se volitve predsednika republike in poslancev parlamenta lahko izvedejo hkrati.

100. člen

(prisega predsednice - predsednika republike)

*104. čl.
23.5.91*

Pred nastopom funkcije da predsednica republike pred državnim zborom naslednjo prisego:

Prisegam, da bom spoštovala ustavni red, da bom vselej delala po svoji vesti in delovala z vsemi svojimi močmi v dobrobit Republike Slovenije.

Pred nastopom funkcije da predsednik republike pred državnim zborom naslednjo prisego:

Prisegam, da bom spoštoval ustavni red, da bom vselej delal po svoji vesti in deloval z vsemi svojimi močmi v dobrobit Republike Slovenije.

Obrazložitev in opomba: Skupina je predlagala, naj se, ko se prvič v normativnem delu omenja "državljan", zanj navedeta oba spola, od takrat naprej pa le v enem spolu. Vendar je skupina menila, da je potrebno vsaj v tem členu prisego opredeliti tudi za ženski spol.

101. člen

(nezdružljivost funkcije predsednika republike)

*105. čl.
23.5.91*

Funkcija predsednika republike je nezdružljiva z opravljanjem druge javne funkcije in poklica.

102. člen

(nadomeščanje predsednika republike)

*106. čl.
23.5.91*

V primeru trajnega zadržka, smrti, odstopa ali drugega načina prenehanja funkcije do izvolitve novega predsednika začasno

opravlja funkcijo predsednika republike predsednik državnega zbora. V tem primeru je treba razpisati volitve za novega predsednika republike najkasneje v 15 dneh po prenehanju funkcije.

Predsednik državnega zbora začasno opravlja funkcijo predsednika republike tudi v času zadržanosti predsednika republike, v času ko je državni zbor razpuščen in v primeru iz 105. člena.

Dokler je predsednik državnega zbora zadržan, začasno opravlja funkcijo predsednika republike predsednik Ustavnega sodišča.

103. člen (funkcija predsednika republike)

Predsednik republike predstavlja Republiko Slovenijo in njeno enotnost.

104. člen (pristojnosti predsednika republike)

Predsednik republike:

- razpisuje volitve v državni zbor;
- razglašča zakone;
- imenuje državne funkcionarje, kadar je to določeno z zakonom;
- postavlja in odpoklicuje veleposlanike in poslanike republike in sprejema poverilna pisma tujih diplomatskih predstavnikov;
- izdaja listine o ratifikaciji;
- odloča o pomilostitvah za kazniva dejanja;
- podeljuje odlikovanja in častne naslove;
- daje mnenja državnemu zboru na njegovo zahtevo
- opravlja druge s to ustavo določene zadeve.

Predsednik republike je vrhovni poveljnik njenih oboroženih sil.

105. člen (uredbe z zakonsko močjo)

Kadar se državni zbor zaradi izrednih razmer ali vojne ne more sestati ali na podlagi posebnega pooblastila državnega zbora, lahko predsednik republike na predlog vlade izdaja uredbe z zakonsko močjo.

Z uredbo z zakonsko močjo se lahko izjemoma omejijo posamezne pravice v skladu 15. členom te ustave.

Predsednik republike mora uredbe z zakonsko močjo dati v potrditev državnemu zboru takoj, ko se ta sestane oziroma v roku, ki ga določi državni zbor.

Obrazložitev: Členu je dodana dikcija, ki opredeljuje posebno pooblastilo državnega zbora, katerega da le-ta že vnaprej

predsedniku republike za izdajanje uredb z zakonsko močjo. Te uredbe mora predsednik republike dati v potrditev državnemu zboru, saj ima zakonodajne pristojnosti le zakonodajno telo. Uredbe namreč izjemoma omejujejo svoboščine in pravice, zato je v tem členu določena le pristojnost, ne pa meritorna opredelitev.

Skupina je menila, da je institut razpustitve državnega zbora (106. člen osnutka) glede na parlamentarni sistem državne ureditve nepotreben.

M.č.
23.5.91

107. člen

(sopodpisovanje aktov predsednika republike)

Akte predsednika republike sopodpiše predsednik vlade oziroma pristojni minister.

108. člen

(odgovornost predsednika republike)

Če predsednik republike pri opravljanju svoje funkcije krši ustavo ali zakon, ga državni zbor lahko obtoži pred ustavnim sodiščem. Ustavno sodišče s sodbo ugotovi utemeljenost obtožbe ali obtoženega oprusti, z dvotretjinsko večino glasov vseh sodnikov pa lahko tudi odloči o odvzemu funkcije. Potem, ko prejme sklep državnega zbora o obtožbi, lahko ustavno sodišče odloči, da predsednik republike do odločitve o obtožbi začasno ne more opravljati svoje funkcije.

Obrazložitev: Ta dikcija je jasnejša od osnutka. Pri kretvi ustave ali zakonov državni zbor fakultativno obtoži predsednika republike. Ustavno sodišče ugotovi utemeljenost obtožbe, pri čemer lahko izrazi tudi svojo oceno teje storjene kršitve. Zato mu je dana ingerenca, da s kvalificirano večino glasov odloči tudi o odvzemu funkcije, z navadno večino pa lahko predsedniku republike začasno prepove opravljanje njegove funkcije.

Skupina je menila, da sta ekonomski svet in svet nacionalne varnosti (109. člen osnutka) nepotrebna.

IV. C.
podpisavje
ORS
23.5.91

23.5.91

IV.
podpisavje
ORS
23.5.91

VLADA

Opomba: Skupina se je opredelila za parlamentarni sistem s konstruktivno nezaupnico vladi kot korektivom.

110. člen
(sestava vlade)

Vlado sestavljajo predsednik in ministri. Vlada je v okviru svojih pristojnosti samostojna in odgovorna državnemu zboru.

Državni zbor voli predsednika vlade z večino glasov vseh poslancev in s tajnim glasovanjem, ministre pa imenuje in razrešuje predsednik republike na predlog predsednika vlade.

Kandidati za ministre se morajo pred imenovanjem predstaviti pristojnim komisijam državnega zbora in morajo odgovarjati na njihova vprašanja. Komisija lahko predlaga državnemu zboru odklonilno mnenje o kandidatu. Če državni zbor z večino glasov vseh poslancev sprejme odklonilno mnenje, predsednik republike takega kandidata ne more imenovati za ministra.

Obrazložitev: Skupina se je opredelila, da je predstavitev kandidata potrebno zapisati v ustavo.

111. člen
(kandidat za predsednika vlade)

Predsednik republike po posvetovanjih z vodji poslanskih skupin predlaga državnemu zboru kandidata za predsednika vlade.

Če prvi kandidat ne dobi potrebne večine glasov, lahko predsednik republike po ponovnih posvetovanjih v štirinajstih dneh predlaga drugega ali ponovno istega kandidata, prav tako pa lahko predlagajo kandidate tudi poslanske skupine ali najmanj deset poslancev. Če je bilo v tem roku vloženi več predlogov, se glasuje o vsakem posebej in sicer najprej o kandidatu predsednika republike, če ta ni izvoljen, pa še o drugih kandidatih in sicer po vrstnem redu vložitve predlogov.

Če noben kandidat ni izvoljen, predsednik republike razpusti državni zbor, razen če ta v osemindesetih urah z večino glasov navzočih poslancev sklene izvesti ponovne volitve predsednika vlade, kjer za izvolitev zadošča večina glasov navzočih poslancev (VARIANTA: večina opredeljenih glasov). Na njih se glasuje o posameznih kandidatih po vrstnem redu dobljenih glasov pri prejšnjih glasovanjih, nato pa lahko o novih, do volitev vloženi kandidaturah, med katerimi ima prednost morebitni kandidat predsednika republike.

Če tudi pri teh volitvah noben kandidat ne dobi potrebne večine glasov, mora predsednik republike razpustiti državni zbor in razpisati nove volitve.

Obrazložitev: Skupina je pri tem členu naredila nekaj redakcijskih popravkov in določila, da se vsaj v tretjem krogu volitev državnemu zboru omogoči, da se v izogib razpustitvi izvoli manjšinska vlada.

111.a člen (nezaupnica vladi)

Državni zbor lahko izreče nezaupnico vladi le tako, da na predlog predsednika republike ali desetih poslancev državnega zbora z večino glasov vseh poslancev izvoli novega predsednika vlade. S tem je dotedanji predsednik vlade razrešen, mora pa skupaj z ministri opravljati tekoče posle do prisege nove vlade.

Med vložitvijo predloga za izvolitev novega predsednika vlade in volitvami mora poteči najmanj osemindvajset ur razen če državni zbor z dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev sklene drugače ali v izrednih razmerah.

Obrazložitev: Člen opredeljuje konstruktivno nezaupnico. Skupina je drugemu odstavku dodala besedilo, saj je potrebno v primeru kritičnih oz. izrednih razmer omogočiti državnemu zboru hitrejšo zamenjavo vlade, vendar s strožjo večino.

111.b člen (zaupnica vladi)

Če predlaga glasovanje o zaupnici predsednik vlade in predlog ne dobi večine glasov vseh poslancev, mora državni zbor v tridesetih dneh izvoliti novega predsednika vlade ali dosedanjemu predsedniku pri ponovljenem glasovanju izglasovati zaupnico, drugače predsednik republike razpusti državni zbor in razpiše nove volitve. Predsednik vlade lahko veže vprašanje zaupnice tudi na sprejetje zakona ali druge odločitve v državnem zboru. Če odločitev ni sprejeta, se šteje, da je bila vladi izglasovana nezaupnica.

Med predlogom za glasovanje o zaupnici in glasovanjem mora poteči najmanj štiriindvajset ur.

Obrazložitev: Skupina je v 1. odstavku sprejela varianto osnutka, saj je menila, da je za glasovanje o zaupnici predsednika vlade potrebna ista večina kot za njegovo izvolitev. Dodala pa je novo dikcijo, v kateri ureja vprašanje ko predsednik vlade veže vprašanje zaupnice na sprejem oz. zavrnitev določene odločitve.

112. člen
(prisega vlade)

Predsednik vlade in ministri podajo po izvolitvi oziroma imenovanju pred državnim zborom prisego, določeno v 100. členu.

113. člen
(funkcija vlade)

Predsednik vlade skrbi za enotnost politične in upravne usmeritve vlade ter usklajuje delo ministrov. Ministri so skupno odgovorni za delo vlade, vsak minister pa za delo svojega ministrstva.

Funkcija predsednika vlade in ministrov preneha, ko se po volitvah sestane nov državni zbor, funkcija ministrov pa tudi z vsakim drugim prenehanjem funkcije predsednika vlade ter z razrešitvijo ali odstopom ministra, vendar morajo opravljati tekoče posle do izvolitve oziroma imenovanja novih ministrov.

Sestavo in delovanje vlade, število, pristojnosti in organizacijo ministrstev ureja zakon.

Obrazložitev: Skupina je vnesla dikcijo, da tudi z razrešitvijo ali odstopom ministra njegova funkcija preneha.

114. člen
(obtožba zoper člane vlade)

Predsednika vlade in ministre lahko državni zbor obtoži za kršitve ustave in zakona, storjene pri izvrševanju njihovih funkcij.

115. člen
(interpelacija)

Najmanj desetina poslancev državnega zbora lahko sproži v zboru interpelacijo, da se obravnavajo posamična vprašanja glede dela vlade ali posameznega ministra.

Sekretarka
Andreja Kurent

Andreja Kurent

Vodja skupine
dr. Ciril Ribičič

Ciril Ribičič

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE
Komisija za ustavna vprašanja

Številka: 001-02/90-2
Ljubljana, 11.6.1991

Komisija Skupščine Republike Slovenije za ustavna vprašanja je na svoji seji dne 23.5.1991 obravnavala poročilo skupine za preambulo in splošne določbe z dne 28.2.1991 ter izoblikovala naslednje besedilo splošnih določb za obravnavo v strokovni redakcijski skupini:

SPLOŠNE DOLOČBE

1.člen
(.....)

Republika Slovenija je suverena država, ki temelji na trajni in neodtujlivi pravici slovenskega naroda do samoodločbe.

Varianta 1

Republika Slovenija je suverena država vseh njenih državljanek in državljanov in temelji na trajni in neodtujlivi pravici slovenskega naroda do samoodločbe.

Varianta 2

Republika Slovenija je suverena, pravna in socialna država vseh njenih državljanek in državljanov.

Obrazložitev: V razpravi ob besedilu 1.člena, ki ga je predlagala skupina za preambulo in splošne določbe (osnovno besedilo) in ob variantnem besedilu, ki ga je predlagala dr.Ciril Ribičič (varianta II), sta se glede na vprašanje ali v tem členu uveljaviti "nacionalno" ali "državljansko" opredelitev Republike Slovenije, izoblikovala dva koncepta:

- zagovorniki prvega koncepta so menili, da je ne glede na to, ali bo vprašanje samoodločbe opredeljeno v preambuli potrebno to pravico poudariti tudi v normativnem delu ustave ter jo tudi opredeliti kot "trajno". Nasprotovali pa so opredelitvi Republike Slovenije kot pravne in socialne države na tem mestu, saj bi bila po njihovem mnenju to le deklarativna opredelitev, ostalo pa bi odprto vprašanje dejanskega izvajanja teh usmeritev. "Državljansko" opredelitev pa je mogoče vključiti v 2.člen, kjer se opredeljuje subjekt oblasti, oziroma nosilci oblasti.
- zagovorniki drugega koncepta pa so bili mnenja, da s tem, da Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država, ustavna opredelitev samoodločbe

3 čl.

2. čl.

~~23.5.91~~

izgublja svoj smisel, saj je uporabljena v polnem smislu. Glede na to se zavzemajo, da se vprašanje samoodločbe uredi le v preambuli, 1. člen pa naj bi opredeljeval Republiko Slovenijo kot pravno in socialno državo vseh njenih državljanek in državljanov, ne glede na njihovo narodno pripadnost.

Kot poiskus oblikovanja kompromisnega besedila se je izoblikovala varianta I., ki pa ni bila splošno sprejemljiva. Glede na to komisija predlaga, da se o ustreznem besedilu tega člena dogovorijo politične stranke.

2. člen
(....)

V Republiki Sloveniji ima oblast ljudstvo; izvaja jo neposredno z volitvami in prek zakonodajnih, izvršilnih in sodnih organov, ki delujejo po načelu delitve oblasti.

Varianta 1

V Republiki Sloveniji, ki je pravna in socialna država vseh njenih državljanek in državljanov ima oblast ljudstvo; izvaja jo neposredno z volitvami in preko zakonodajnih, izvršilnih in sodnih organov, ki delujejo po načelu delitve oblasti. (TA VARIANTA NAJ SE UVELJAVI V PRIMERU, DA BO SPREJETO OSNOVNO BESEDILO 1. ČLENA.)

Obrazložitev:

Glede na obrazložitev k 1. členu Komisija za ustanova vprašanja predlaga, da se v primeru uveljavitve osnovnega besedila 1. člena sprejme varianta I k 2. členu. Hkrati pa komisij opozarja, da je pri oblikovanju besedila v redakcijski skupini potrebno glede na vsebino, ta člen smiselno razdeliti na dva odstavka.

3. člen
(....)

Republika Slovenija varuje temeljne človekove pravice in državljanske svoboščine kot izhodiščne in osrednje pravine njene ustavne ureditve.

Varianta 1

Republika Slovenija je pravna in socialna država, ki varuje temeljne človekove pravice in državljanske svoboščine. (KOMISIJA JE NA SPLOŠNO MENILA, DA NAJ TUDI TA ČLEN POUKARI SOCIALNO NARAVO DRŽAVE).

Republika Slovenija varuje samostojnost slovenskega naroda, ozemeljsko celovitost, enotnost in nedeljivost države. Skrbi za slovence, ki živijo zunaj njenih meja in pospešuje njihove stike z domovino. Varuje in zagotavlja pravice avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti in skrbi za enakopravnost vseh državljanov ne glede na etnično

3. čl.
2. čl.
23.5.91

3. čl.
23.5.91

5. čl.
2. čl.
4. čl.
23.5.91

5. čl.
2. čl.
4. čl.
23.5.91

pripadnost. Skrbi za ohranjanje naravnega in kulturnega bogastva ter ustvarja pogoje za stvaren in enakomeren civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije.

Obrazložitev:

Varianta 1 k prvemu stavku tega člena se predlaga, ker so nekateri člani komisije menili, da je potrebno vključiti tudi element socialne države. Rredakcijski skupini se predlaga, da v smislu te dopolnitve izoblikuje ustrezno besedilo ter poskuša glede na vsebino ta člen v celoti razdeliti v odstavke ali v nove člene.

9. čl.
23.5.91

4. člen

(.....)

V Republiki Sloveniji je zagotovljena lokalna samouprava.

7. čl.
23.5.91

5. člen

(.....)

Država in cerkev sta ločeni.

Verske skupnosti so med seboj enakopravne; njihovo delovanje je svobodno.

Obrazložitev:

Po razpravi v Komisiji za ustavna vprašanja je skupina za preambulo in splošne določbe ponovno proučila drugi odstavek tega člena in predlagala zgoraj navedeno besedilo.

Prevladalo je mnenje, da je v ustavi potrebno opredeliti verske skupnosti kot enakopravne med seboj in določiti tudi, da je njihovo delovanje svobodno.

8. čl.
23.5.91

6. člen

(.....)

Republika Slovenija v svojih mednarodnih odnosih spoštuje načela Ustanovne listine Združenih narodov in druga načela mednarodnega prava.

7. člen

(.....)

Zakoni in drugi predpisi Republike Slovenije morajo biti v skladu z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Slovenijo, in splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava. Objavljene mednarodne pogodbe se uporabljajo neposredno.

6. čl.
23.5.91

8. člen

(.....)

Republika Slovenija ima zastavo, grb in himno.

10. čl.
23.5.91

9. člen

(.....)

Glavno mesto Republike Slovenije je Ljubljana.

MOŽNI DODATEK: mesto Ljubljana je enotna lokalna skupnost s posebnim položajem, ki se določa z zakonom.

10.člen
(.....)

Uradni jezik v Republiki Sloveniji je slovenščina. Na območju, kjer živi italijanska ali madžarska narodna skupnost je uradni jezik italijanščina oziroma madžarščina. (OPOMBA: V USTAVNI KOMISIJI STA BILA IZRAŽENA MNENJA, NAJ SE V 85. ČLENU ZAGOTOVI UPORABO JEZIKA PREDSTAVNIKOM MANJSIN V PARLAMENTU).

11.člen
(.....)

Državljanstvo Republike Slovenije ureja ustavni zakon.

Varianta 1

Državljanstvo Republike Slovenije ureja zakon.

MOŽNA VARIANTA: Pogoje za pridobitev državljanstva Republike Slovenije ureja ustavni zakon.

12.člen
(.....)

Tujci imajo v Republiki Sloveniji vse s to ustavo zagotovljene pravice v skladu z mednarodnimi pakti in zakonom, razen tistih, ki jih imajo po ustavi in zakonu samo državljani Republike Slovenije.